

ник КНТЕУ. – 2011. – № 2. – С. 80-86.

3. Левенець А.В. Конституційні права іноземців в Україні: законодавче регулювання та проблеми реалізації / А.В. Левенець // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. – 2014. – № 1. – С. 225-234.

4. Оливко О.А. Аналіз стану українського ринку праці як складової глобального ринку праці / О.А. Оливко // Інноваційна економіка. – 2013. – № 3. – С. 191-194.

5. Про зайнятість населення : Закон України / Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.

Савіщенко Ангеліна Віталіївна

студентка факультету заочного навчання
цивільних осіб ННІ ПОЗН
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО СУДУ ООН ЯК УМОВА ГАРАНТУВАННЯ БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА

Тенденції трансформації основоположних концепцій розуміння правових принципів початку третього тисячоліття, пройшовши акцептацію міжнародним модерним співтовариством, стали підґрунтям для подальшого роз'яснення ролі держав світу в утвердженні фундаментальних ідеалів Людства, завдання захисту яких покладено на Міжнародний суд ООН. Актуалізація багатополярності та поліцентричності світу вимагає перегляду ведення міжнародного судочинства внаслідок зміни державної парадигми країн світу – суттєво самостійного методу прийняття рішень.

Ідейно-силовий баланс міжнародних відносин як умова сприятливого міждержавного та міжнаціонального спілкування був започаткований у 1945 році з набуттям чинності Статуту Міжнародного суду як невід'ємної частини Уставу ООН. Проте, новітній глобалізаційний досвід вказує на необхідність обговорення світовим товариством шляхів реформування Міжнародного суду, про що свідчить не тільки геополітична реальність, а й аналіз результатів досліджень у сфері забезпечення державного ладу і безпеки людства таких вчених як Р. Дженнінгс, В. С. Верещетін, Н. Н. Гончарова, П. М. Костоева, Х. Лаутерпахт, О. І. Мельничук, Л. Р. Наливайко, Ш. Росен, К. О. Савчук, Х. Телвей, Дж. Фіцморіс, М. Хадсон, Г. В. Шармазанашвілі, Г. Г. Шинкарецька та ін.

Питання щодо підвищення ефективності функціонування Міжнародного суду неодноразово порушувалось: Генеральним секретарем ООН у доповіді «При більшій свободі: до розвитку, безпеки і прав людини для всіх», де він окреслив невідкладність питання укріплення авторитету Суду [4]; учасниками Всесвітнього саміту 2005 року, перед якими було поставлене завдання щодо розгляду предметної можливості покращення діяльності Суду, у тому

числі шляхом добровільної підтримки Цільового фонду Генерального секретаря для допомоги державам у вирішенні спорів через Міжнародний Суд; Головами Міжнародного суду минулих років Ши Цзююнем та Р. Хіггінсом, які підкреслювали важливість внеску цієї інституції у мирне врегулювання міжнародних відносин та довершення міжнародно-правової думки для усього світового товариства.

Підвищення авторитету та ефективності Міжнародного суду можливе тільки за умови вирішення таких основних проблем як: 1) необов'язковість юрисдикції; 2) необов'язковість виконання судових Рішень та тимчасових Заходів; 3) обмеженість суб'єктів міжнародного права у доступі до Суду. Таким чином, вважаємо за доцільне: визнати учасниками Статуту загальнообов'язковість юрисдикції Суду задля підтримки ладу та безпеки людства; визначити право органів територіальних утворень, що є частинами суверенних держав і володіють особливим правовим статусом, звертатися до Суду у випадку, якщо щодо їх території застосовується сила та/або існує її загроза. У сучасній міжнародно-правовій реальності це є цілком виправданим, адже внутрішні конфлікти здатні впливати як на національну, так і на міжнародну безпеку.

Внаслідок глобалізаційних та інтеграційних процесів, кількість країн-учасниць ООН та Статуту Міжнародного суду ООН за їх 70-річну історію діяльності збільшилась майже у 3 рази, натомість кількість суддів-членів залишилась незмінною. Це також змушує замислитись щодо відновлення квалітативно-квантитативної рівноваги міжнародного судочинства за географічним принципом і тому збільшити кількість суддів-членів, запровадити посаду Генерального адвоката задля справедливості, змагальності й рівноправності судового процесу.

Отже, в епоху ядерної мілітаризації і терористичної загрози, вирішення міждержавних та міжнаціональних спорів воєнно-силовим або примусово-ультимативним методами є абераційними, характеризуються контрпродуктивністю і безперспективністю. Натомість мирний процес, врегулювання відносин за допомогою використання дипломатичних платформ, міжнародно-правових вищих судових інстанцій як Міжнародного суду ООН з його інституційним та процесуальним вдосконаленням відкриває взаємні шляхи прогресивного розвитку, партнерства, співпраці та безпеки людства.

Література

1. Костоева П. М. Международный Суд ООН и прогрессивное развитие международного права : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10 / Костоева Пятимат Магомедовна. – Москва, 2004. – 160 с.
2. Международный суд. Главный судебный орган ООН: вопросы и ответы [Электронный ресурс] // Международный суд ООН. – Режим доступа : http://www.icj-cij.org/homepage/ru/files/faq_ru.pdf
3. Наливайко Л. Р. Державний лад Ураїни: теоретико-правова модель : монографія / Л. Р. Наливайко. – Х. : Право, 2009. – 600 с.

4. При большей свободе: к развитию, безопасности и правам человека для всех : Доклад Генерального секретаря A/59/2005 [Электронный ресурс] // Организация Объединённых Наций. – Режим доступа : http://www.un.org/russian/largerfreedom/a59_2005.pdf

5. Савчук К. О. Міжнародний суд ООН як засіб мирного розв'язання міжнародних спорів у сучасному міжнародному праві / К. О. Савчук, О. І. Мельничук // Часопис Київського університету права. – 2013. – №4. – С. 341–347.

Савіщенко Вікторія Миколаївна
декан юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат педагогічних наук, доцент

СТАНОВЛЕННЯ ОСВІТЬОГО ПРАВА В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ

Право є складовою культури в найширшому її розумінні, показником і результатом цивілізаційного розвитку людства. Війни, революції, внутрішні і зовнішні суперечності суспільств, національні та релігійні особливості, потреби держави і людини, науковий прогрес змінюють світ, а разом з ним – право. Дослідницька спадщина теорії держави і права, історії, педагогіки та інших суміжних наук про людину відкрила перспективи для фундаментального теоретичного переосмислення феномену права в цілому та освітнього права зокрема.

Окремі проблеми державного управління, регулювання суспільних відносин у сфері освіти, реалізації конституційного права на освіту досить детально висвітили в дисертаційних дослідженнях вітчизняні вчені Б. Андрусишин, Н. Давидова, М. Курко, Є. Огаренко, В. Пальчиков, К. Романенко, О. Хохленко, Р. Шаповал та ін.

На загальнотеоретичному рівні в юридичній науці виділення освітнього права як нової галузі є дискусійним. Ряд науковців (Б. Андрусишин [1], Н. Давидова [2], К. Романенко [3], Є. Суханов [4]) наразі заперечують існування освітнього права як традиційної галузі права, водночас її виокремлення в майбутньому допускають. Прибічником виокремлення освітнього права як самостійної галузі права є М. Сирих [5]. Критичний аналіз уже відомих шляхів розв'язання проблем освітнього права показує, що існуючі теоретико-методологічні уявлення про цей феномен є концептуально не скоординованими і суперечливими.

Розглядаючи проблеми розвитку права як культурної цінності, враховуючи ідеї від філософів Античності до мислителів Нового часу, сучасних наукових шкіл: Аристотеля, І. Беха, Леонардо да Вінчі, Д. Дідро, Д. Дьюї, І. Зязюна, В. Костицького, К. Роджерса, Г. Сковороди, В. Сухомлинського, А. Сущенка, Е. Фромма, К. Ушинського, Ю. Шемшученка, К. Юнга та інших,